

Godkendelse af løn- og ansættelsesvilkår for de nye §5-teatre

Nærværende notat belyser situationen omkring godkendelse af visse af de kollektive overenskomster på teaterområdet, set i lyset af de tre jyske teatres overgang fra egnsteatre til § 5-teatre.

Baggrund

Den politiske scenekunstaftale af 20. marts 2019 mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti indeholder blandt andet en styrkelse af tre teatre i Jylland.

Fredericia Teater, Randers Egnsteater og Vendsyssel Teater styrkes samlet set med 10,5 mio. kr. permanent. Teatrene omdannes fra egnsteatre og får egne bevillinger på Finansloven i henhold til scenekunstlovens § 5, om teatre med særlige opgaver.

De statslige tilskud, som § 5-teatrene modtager, er hjemlet i Scenekunstloven¹. Bestemmelsen fastsætter, hvornår staten kan yde tilskud til teatre og andre institutioner på scenekunstmrådet.

I forlængelse af dette, fremgår det af Scenekunstlovens § 31, stk. 1, at kulturministeren kan fastsætte regler om, at kollektive overenskomster om løn- og ansættelsesvilkår for ansatte på institutioner, der modtager tilskud i henhold til § 5 og § 14, skal godkendes af finansministeren.

Med udgangspunkt i denne bemyndigelse har kulturministeren i bekendtgørelse om teatre og andre institutioner på scenekunstmrådet med særlige opgaver² og bekendtgørelse om Det Københavnske Teatersamarbejde³ fastsat, at kollektive overenskomster for landsdelsscenerne (Aarhus Teater, Odense Teater og Aalborg Teater), Den Jyske Opera og Folketeatret samt teatrene under Det københavnske Teatersamarbejde (Betty Nansen Teatret, Folketeateret, Nørrebro Teater og Østerbro Teater) skal godkendes af finansministeren (i praksis Moderniseringsstyrelsen under Finansministeriet).

Teatrenes organisering og overenskomstforhandlinger

Institutionsteatrene har tidligere været repræsenteret af branche- og arbejdsgiverorganisationen Danske Teatres Fællesorganisation (DTF), og små storbyteatre, egnsteatre og projektteatre af Teatrenes Interesseorganisation (TIO). Begge organisationer har været overenskomstpart (på vegne af sine medlemmer) overfor de relevante arbejdstagerorganisationer.

I sommeren 2018 fusionerede DTF og TIO til én fælles organisation Dansk Teater, der nu har forhandlingskompetence for alle de tidligere DTF-teatre og TIO-teatre. Tidligere TIO-teatre betegnes nu i Dansk Teater som Søjle A og tidligere DTF-teatre som Søjle B.

¹ Bekendtgørelse nr. 30 af lov om scenekunst af 14. januar 2014.

² Bekendtgørelse nr. 1343 om teatre og andre institutioner på scenekunstmrådet med særlige opgaver af 22. november 2016.

³ Bekendtgørelse nr. 1130 om Det Københavnske Teatersamarbejde af 25. september 2014.

DANSK TEATER

De tidligere DTF-teatre (nu søjle B) modtager offentlig støtte med hjemmel i Scenekunstlovens § 2, 5 og 14, hvorfor deres overenskomster, foruden godkendelse i Dansk Teater og den relevante arbejdstagerorganisation, skal godkendes af Moderniseringsstyrelsen. Da overenskomsterne for Søjle B-teatrene skal godkendes af Moderniseringsstyrelsen, så følger disse overenskomsters løbetid som udgangspunkt også samme kadence som på det statslige område (CFU). Overenskomsterne for de tidligere TIO-teatre (nu Søjle A) skal ikke godkendes af andre end Dansk Teater og den relevante arbejdstagerorganisation, og disse overenskomstforhandlinger følger sin egen kadence ift. fornyelse og ikrafttræden.

Med baggrund i ovenstående samt det faktum, at teatrene i de to "søjler" kommer fra meget forskellige økonomiske virkeligheder og derved også meget forskellige kollektive overenskomster, så har Dansk Teater ved de seneste overenskomstforhandlinger valgt at bibeholde opdelingen i foreningens medlemskare.

Det af Kulturministeriet fastsatte krav om godkendelse af Søjle B-teatrenes overenskomster betyder i praksis, at når disse er færdigforhandlet mellem overenskomstparterne, så skal overenskomsterne først sendes til godkendelse i Kulturministeriet (som ressortministerie), og når Kulturministeriet har meldt deres godkendelse, så skal overenskomsten til godkendelse i Moderniseringsstyrelsen. Processen fra indsendelse til Kulturministeriet og frem til Moderniseringsstyrelsens godkendelse tog i forbindelse med den seneste overenskomstforhandling på Søjle B-området mellem 4 til 6 måneder for hvert af de 6 overenskomstområder. Processen er efter Dansk Teaters opfattelse u hensigtsmæssig, idet den ofte lange behandlingstid betyder, at godkendelsen ofte først foreligger efter, at overenskomsterne indholdsmæssigt kunne være trådt i kraft. Det betyder bl.a., at teatrene efterfølgende skal regulere lønninger med tilbagevirkende kraft samt, at nogle af de andre elementer, som overenskomstparterne er blevet enige om under forhandlingerne, først kan iværksættes efter den dato, der var forudsat ved forhandlingerne.

Scenekunstreformen – problemstilling ved egnsteatrenes overgang til § 5-teatre

Da de tre jyske teatre nu er omfattet af § 5 i Scenekunstloven omfattes de også af § 31, stk. 1 omkring godkendelse af løn- og ansættelsesvilkår. For nuværende er der endnu ikke udstedt en bekendtgørelse, der fastsætter, at disse tre teatres kollektive overenskomster skal godkendes af Finansministeriet. Der fremgår dog en række krav af Finansministeriets budgetvejledning, som tilskudsgiver skal stille til modtageren, hvis tilskuddet udgør 1 mio. kr. eller derover og forventes vedvarende at dække halvdelen eller mere af institutionens ordinære driftsudgifter. Det ene af disse krav er, at Finansministeriet skal fastsætte eller aftale løn- og ansættelsesvilkår for institutionens personale, medmindre andet fastsættes eller godkendes af Finansministeriet.

De tre teatre er tidligere TIO-teatre og derfor en del af Søjle A i Dansk Teater. Af den årsag har de tre teatre ikke selvstændige overenskomster, men er omfattet af områdeoverenskomsterne for Søjle A (der rummer små storbyteatre, egnsteatre og projektteatre). Hvis Søjle A-teatrenes (dvs. små storbyteatre, egnsteatre og projektteatre, der modtager mindre tilskud og generelt har mindre budgetter end de store teatre) overenskomster skal følge det statslige aftaleområde i økonomisk ramme mv., vil dette kunne have en negativ indvirkning for teatrene.

Budgetvejledningens krav om godkendelse af løn- og ansættelsesvilkår vil kunne betyde, at samtlige af Dansk Teaters overenskomster dvs. ikke kun søjle B-teatrene men nu også hele søjle A - fremadrettet skal godkendes af Moderniseringsstyrelsen. Det vil medføre en øget grad af bureaukrati og administration, som ligeledes er i strid med hensigten bag Scenekunstlovens § 31, stk. 1. Det fremgår af forarbejderne til den

nuværende udformning af Scenekunstlovens § 31, stk. 1, at man i forbindelse med en fremtidig udvidelse af kredsen af tilskudsmodtagere efter §§ 5 og 14 kan undtage disse for kravet om godkendelse af overenskomster, som man fx har gjort med Dansehallerne og Dansk Danseteater. Det fremgår direkte af forarbejderne til loven, at det var lovgivers hensigt, at nye tilskudsmodtagere ikke nødvendigvis skulle omfattes af kravet om godkendelse, mens de institutioner, der allerede får deres overenskomster godkendt under Moderniseringsstyrelsen, skal fortsætte med dette.

Foruden ovenstående, så kan en anden konsekvens være, at Dansk Teater er nødsaget til at optage forhandlinger om ændring af hele overenskomstsystematikken for Søjle A-teatrene således, at Fredericia Teater, Randers Egnsteater og Vendsyssel Teater får deres egne overenskomster. Dette vil modvirke Dansk Teaters hensigt om at samle branchen og sikre forenklede rammer på det kollektive område samt ensarte arbejdsvilkår på teatre, der operer ud fra samme økonomiske ramme.

Dansk Teaters anbefaling

Da de 3 nye § 5-teatre alle vil "falde" under kravet om godkendelse af løn- og ansættelsesvilkår i Finansministeriets Budgetvejledning, og da det fremgår af budgetvejledningen, at kravet skal tilstilles, medmindre lov eller tidligere praksis forhindrer det, så er det Dansk Teaters anbefaling, at Kulturministeriet med hjemmel i Scenekunstlovens § 31, stk. 1 udsteder en bekendtgørelse, der *enten* undtager de tre nye §5-teatre fra kravet om godkendelse af løn- og ansættelsesvilkår i Finansministeriets Budgetvejledning *eller* generelt fritager nye §5-teatre fra kravet i budgetvejledningen.

Herudover anbefaler Dansk Teater, at der påbegyndes en dialog om og ses nærmere på hele konstruktionen med godkendelseskriteriet for § 5-teatrene generelt, for på sigt at forenkle den overenskomstmæssige godkendelsesproces.